

BERGEN
KOMMUNE

BYANTIKVAREN
Domkirkegaten 6A
Postboks 7700, 5020 Bergen
Telefon 55 56 65 08
Telefaks 55 56 65 09
klima.miljo.byutvikling@bergen.kommune.no

Hordaland fylkeskommune,

**Kultur- og idrettsavdelinga
Postboks 7900
5020 Bergen**

Deres ref.	Deres brev av:	Vår ref.	Emnekode	Dato
		201601059-9 JOGI	ESARK-36	20. februar 2017

Søknad til Hordaland fylkeskommune om midler til KIK, Kulturminneplanarbeidet i Bergen kommune

Vi viser til brev av 14. Desember 2016 til kommuner i Hordaland med invitasjon til samarbeid i 2017 og utlysning av midler.

Kompetanseutvikling i lokalforvaltningen er et av innsatsområdene i det nasjonale kunnskapsløftet for kulturminnevernet, initiert av Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren. Det vises til at kommunene gjennom sin myndighet i henhold til plan- og bygningsloven er særlig viktige offentlige aktører i kulturminnevernet.

I fylkeskommunens prosjekt «Kulturminnekompetanse i kommunene 2013-2014» er det satt av midler til rettleiding og kompetansebygging i kommunene. Dette prosjektet har et særlig fokus på kulturminneplaner og legger opp til samarbeid mellom kommuner, fylkeskommunen, museer og frivillige gjennom hele planprosessen.

På nasjonalt nivå har Riksantikvaren utarbeidet håndbok i registrering av kulturminner, veileder for verdivurdering og utarbeiding av kulturminneplaner og veileder for forvaltning av kulturminne, kulturmiljø og -landskap.

Som et ledd i kunnskapsløftet er det gitt anledning til å søke om midler i 2017 til registrering av kulturminner eller planarbeid. Tildeling av midler betinges av at søker planlegger registrering eller analyser som forberedelse til utarbeiding av kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø, at kommunen har en eldre kulturminneplan som skal rulleres, eller har gjort vedtak om utarbeiding av ny kommunedelplan for kulturminner. Bergen Bystyre behandlet planstrategien for valgperioden 2015-2019 den 18. november 2016. (Byrådssak: 161116 sak 300-16) Planstrategien beskriver behovet og bestillingen for utarbeidelse av en kulturminneplan for Bergen Kommune, og *Byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2017-2020* har avsatt midler til dette arbeidet.

Arbeidet er igangsatt og forslag til planprogram forventes vedtatt mars 2017.

Slik vi forstår utlysingen av midler oppfyller Bergen kommune derfor kravene som er stilt.

Prosjektplan

Bergens kommune er en stor kommune med en omfattende historie som strekker seg tilbake til de første spor av bosetninger fra eldre steinalder, til den «nyere» historie som strekker seg fra byens grunnleggelse i 1070 og frem til den byen vi har i dag. Bergens lange historie preger både landskap, bygninger og folk, og er avgjørende for den identitet og særpreget vi i dag

forbinder med byen vår. Fra ca. år 1070 til 1830 var Bergen Norges største by, noe som har gitt byen en langvarig urban tradisjon. Byens ulike roller som politisk sentrum, internasjonal havn, handelsby, sete for ulike religiøse ordener og universitetsby, sammen med spor og gjenreising etter katastrofer som bybrannene og krigsherjinger, er tydelige gjennom bygninger, struktur og landskap og er unike kilder til kunnskap og opplevelser. Bryggen står på UNESCOs Verdensarv-liste, Bergens bykjerne er definert som europeisk historisk by (ICOMOS) og Middelalderbygrunnen i indre by er fredet. Sammen med de unike strukturer, bygninger og miljø som er vokst frem gjennom århundrene har byen vår et rikt og variert naturlandskap og et karakteristiske landskapsrom som er tett flettet sammen med bygningsmiljøene våre. Både i og utenfor bykjernen, i lokalsentrene våre og i det kulturhistoriske landskapet som kommunen vår består av. Vår synlige og omfattende historie stiller høye krav til vern av byens kulturminner- og kulturmiljø som et premiss for videre byutvikling, samtidig som byens særpreg og egenart skal bevares og videreutvikles.

Bergen har valgt en annen strategi i ivaretagelse av kulturminner gjennom kulturminnegrunnlag og kulturhistoriske rapporter knyttet til offentlige planer. Og videre gjennom hensynssoner og bestemmelser i KPA og reguleringsplaner. Byantikvaren kvalitetssikrer også kulturminnedokumentasjoner laget av konsulenter til private reguleringsplaner. Dette sikrer formelt vern av kulturminner, og at det innhentes uttalelser fra Byantikvaren med vurdering av konsekvens for kulturminneverdier, ved både private planer og byggetiltak. Byantikvarens uttalelser vektlegges og følger sakene helt til politisk behandling. Hensynssoner, retningslinjer og bestemmelser er inne i gjeldende KPA 2010. Kulturminnegrunnlagene vektlegger registrering og beskrivelse av overordnede kulturminnestrukturer gjennom fire hovedtema: Topografi og tidlig historie, kommunikasjonslinjer, bebyggelsesstruktur og enkeltobjekt. Kulturminnegrunnlagene har også anbefalinger for videre forvaltning av kulturminneverdier beskrevet i rapporten, og er en del av kommunens underlagsmateriale i planprosessen. Kulturminnegrunnlag ble først utviklet av Byantikvaren på 1990-tallet, men er siden videreutviklet i tråd nye verktøy og ny kunnskap. Kulturminnegrunnlag, og de mer detaljerte kulturminnedokumentasjonene, lages i dag til alle offentlige planer i Bergen.

Byantikvaren i Bergen ønsker å basere en kulturminneplan på den metodikk og den kunnskap som allerede er kjent gjennom kulturminnegrunnlagene. Kunnskapen vil systemiseres og samles, områdeinndeles og det vil avdekkes hvilke områder som har behov for nye registreringer og hvilke områder som ikke er registrert. Man vil benytte *Kulturminner i Kommunen*, Riksantikvarens veileder KIK, til grunn for planarbeidet, med de tilføyinger og endringer som er hensiktsmessige for å oppfylle målene med planen.

Som innspill til rulleringen av Kommuneplanens arealdel har også Byantikvaren utarbeidet et forslag til nye generelle bestemmelser (§ 14 Kulturminner/kulturmiljø) og et antall nye hensynssoner. Tidligere definerte hensynssoner er også presisert. (PBL § 11-8, bestemmelser til hensynssoner og bestemmelsesområder, Kulturminner/kulturmiljø).

Tidsramme

Arbeidet er igangsatt høsten 2016 og fortsetter inn i 2017-18. Forventninger om forslag til kulturminneplan legges frem ved utgangen av 2018.

Økonomi

Prosjektet krever økonomiske ressurser. Utover bruk av egne ressurser og tildelte midler fra andre instanser og Riksantikvarens Kulturminner i kommunene-prosjekt, har Bergen kommune også tilført friske midler i 2017 i forbindelse med prosjektet.

Bergen kommune søker med dette om 100.000 kr for videre arbeid med registrering og analyser i perioden 2017 og 2018.

Dette inngår direkte som del av arbeidet med kulturminneplanen for Bergen kommune. Vi håper på et positivt svar på søknaden. Ta gjerne kontakt med byantikvar Johanne Gillow eller prosjektansvarlig Mette Torslett om der er spørsmål.

Med hilsen

BYANTIKVAREN

*****	<i>Ikke skriv eller endre det som står</i>	*****
*****	<i>på de 4 linjene.</i>	*****
*****	<i>Elektronisk godkjenning</i>	*****
*****	<i>flettes inn her</i>	*****